

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

30. JUUNIL 1936

Nr. 6

Rahvuslik kasvatus ja noorkotklus.

G. Reial.

Noorkotklus seab üheks ülesandeks rahvusliku kasvatusese. Seda on arvestatud noorkotkaliku kasvatusese sisustamisel: järgu- ja erikatsetes leidub terve rida nõudmisi, milliste täitmiseks noortel tuleb astuda tihedamasse kontakti oma maa ja rahvaga. Kuid siin on tegemist esijoonel teadmiste omandamisega. Kogu noorkotkaliku tegevus tuleb hingestada nii, et poiss tunneks end jätkavat isaisade tööd ja kaasa elavat praegus-aja ülesehitavat tegevust ka oma harilikes ettevõtetes. Seega ühtlasi viime noorkotkluse lähemale eesti poisi hingele. Skautismis domineeriv indiaani-romantika kindasti huvitab ja köidab meiegi noori. Pakub ühtlasi häid võimalusi nende tööle rakendamiseks ja kasvatamiseks. Aga pole kahtlust, et samas ulatuses huvitavat ja kasvatavat leidub meie omagi muinasajast, ajaloolisest minevikust ning praegus-aja elust. Tuletagem vaid meelde Parijõe poisse „Tasujat“ lugemas ning hiljem mängimas.

Dr. Loorits „Kotka“ 4-ndas numbris näitab, kuidas juhtida poisse teadliku suhtumise teele kodumaa ja rahva minevikku. Selle tee on valinud mõnedki enam-arenenud noortest. Need varaaidad, milliste juurde nad asunud ja asuvad, rikastades meie muinasvara salvesid uute väärtuslike lisanditega, ühtlasi töötavad omakorda rikastada noorkotklust, luues tiheda sideme mineviku ja oleviku vahel ning juhtides meid lähemale esivanemate hingele. Nii on tegevus sel alal parimaks rahvusliku kasvatusese vahendiks. See nõuab meie kõigi osavõttu asjast. Nõuab ühtlasi, et me ei lepiks ainult muinsuse imetlemise ja austamisega, vaid leiaksime sealt, mida rakendada tegelikus töös.

Seda on osalt juba tehtud. Näitena olgu nimetatud kõigepealt selliseid väliskülge puutuvaid küsimusi, nagu organisatsiooni nimetus ja märk. Pole kahtlust, et linn, seega kotkaski, on eestlasele alati olnud lood-esemeist lähe-

damaks. Seepärast tuleb lugeda õnnestunud sammuks kotka valimist noorkotkluse sümboliks. Ei puudu rahvuslik element noorkotka riietuseski.

Aga, nagu riietuses, ei taha noorkotklus ka ideestik usaldada tegevuses otseselt võtta üle kõike minevikust, minna tagasi muinasaega, vaid püüab tabada seda, milles avaldub meie omapära, avaldub rahva hing tema positiivsetest külgedest. Ka kommetest võtame seda, mis ei tundu põhjendamata arhaismina, vaid võib kuuluda praegus-ajagi ellu.

Nimetagem siin lõkke-kombeid. Meie esivanemad polnud tule austajateks sellises ulatuses, nagu seda olid need rahvad, kellelt skautlus võttis lõkke, aga tulest peeti lugu meilgi ja loodi ka oma tule sõnad, mida katsume kasutada. Samuti annab kasutada hulk rahva-laule, mänge ja tantsu. Neid ongi juba rakendatud noorkotkalikku töösse. Edasi saame tööde ilustustena kasutada muistseid kannu-, kinda- ja vöökirju.

Aga mitte ainult minevik, vaid ka meie rahva elu ja töö kajastugu noorkotkalikus tegevuses. Leidku ühtlasi tähelepanu see ligem ja kaugem ümbrus, millises elame. Seda on arvestatud noorkotka järgu- ja erikatsetes. Aga tegevuse süvendamine neil aladel aitaks tunduvalt tihendada sidemeid oma kodu ja maaga. Tänuväärt ülesanne avaneb siin noorkotklusele kodukoha tundmaõppimise näol. Tegevus sel alal rahuldab nooremate poiste kollektioneerimis-tungi, pakub aga tõsist huvi ka vanema-generatsiooni noortele. Kodukoha muuseumi rajamisel või selleks materjalide kogumisel saavad olla kaastegevad kõik poisid. Ühed on huvitatud eluta loodusest, teisi köidab looduse elu tema mitmekesisest avaldustest; ühtedele pakub huvi maapinna vormide tundmaõppimine, teised tahavad tungida sügavamate kihtidesse; nooremad poisid piirduvad kodu ligema ümbrusega, vanemad

rändavad jalgsi, lootsikul või jalgrattal kodumaa kaugematesse paikadesse, korjates, joonistades, päevapildistades või mõnel teisel teel jäädvustades seda, mida leiavad ja panevad tähele; koostatakse elamute, nende asetuse ning ümbruse kirjeldusi, jäädvustatakse paberile rahva elu, tegevust, kombeid, rahvapärimusi ja keele iseärasusi.

Nii kodukoha mineviku kui käesoleva aja tundmaõppimine ei toimu kitsa sihiga koguda materjale noorkotkaliku tegevuse sisustamiseks, vaid selline tegevus ise on juba kõige laiemas ulatuses rahvusliku kasvatuse ülesandeid teeniv. Just niisuguse tegevuse kaudu, õppides tundma oma kodu, oma rahva minevikku ja olevikku, kasvavad noored kõige tihedamalt kokku koduga ja rahvaga.

Eriti tänuväärne on need tegevusalad noorkotka vanema põlve (16-ndast eluaastast edasi) jaoks. Selles eas ärkavad vaimsed huvid ja seatakse kaugemale-ulatuvaid sihte. Seepärast köidab noori andmete kogumine ja jäädvustamine kodu ja selle ajaloo kohta, kuna nad teavad, et täidavad siin suurt üldrahvuslikku ülesannet, tuues ka oma veeringu üldise kodu uurimise töö heaks.

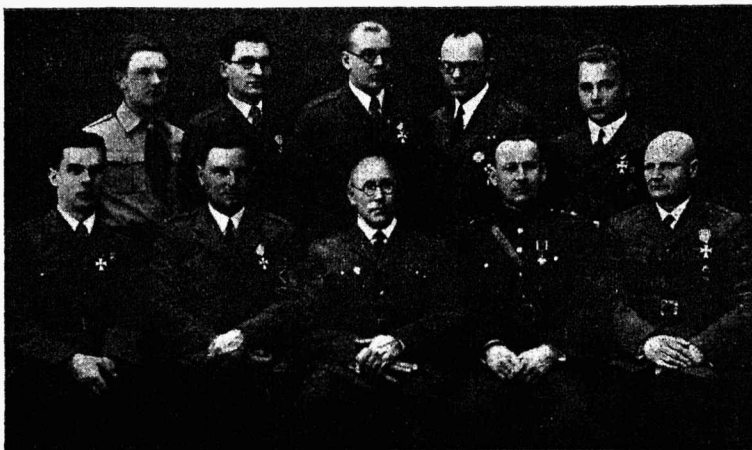
Eelnevate ridade ülesandeks pole pakkuda valmis materjale. Nad tahavad vaid panna liikuma mitmel korral puudutatud küsimust. Tahavad, et ta leiaks üksikasjalisemat käsitlust „Kotka“ veergudel. Seda ootame neilt, kes olnud pikemat aega tegeliku töö juures ja on juba mõndagi teostanud. Neil on anda meile konkreetseid töö näiteid. Ühtlasi püüame saada eriteadlastelt üksikasjalisi juhatusi, nagu seda andis dr. Loorits kodukoha ajaloo tundmaõppimise kohta. Vastastikku mõtteid vahetades, asjatundjate juhatusi kasutades, rikastume kogemustega ja suudame paremini täita oma ülesandeid ka rahvusliku kasvatuse alal.

Mõnda Tartumaa maleva tegevusest.

H. Treial.

Tartumaa maleva viie aasta tegevuse tähistamiseks korraldatava esimese suurima laagri puhul pole üleaarune heita pilku malevas tehtud tööle, et õiglase enesekriitika põhjal jõuda selgusele töötulemustes ja püstitada uusi tegutsemise tähisteid. Maleva töötulemuste pealiskaudse analüüsi julgeb käesolevate ridade kirju-

deti õpetajaskonna heatahtlikku suhtumist uude noorte organisatsiooni. Kuid esimesel koosolekul ülesseatud tähistepoole rühkimisel ilmnes pea, et see eesmärk võib saavutatav olla alles mitmeaastase viljaka tegevuse järele. Üksuste arvu kujunemisel ei olnud kaugeltki ainukeks takistuseks nn. militariseerimise ton-

Tartumaa maleva staap.

Istuvad vasakult paremale: maleva abivanemad A. Otti, kj. A. Kepp, maleva vanem E. Saar, maleva abivanemad major E. Soomuste ja G. Reial. Seisavad: signalist kj. A. Kikerpill, instruktor nmag. V. Hiir, pealik H. Treial, abivanem A. Paal ja abipealik nmag. K. Liping.

taja avaldada „Kotka“ veergudel eeldusel, et ka teised malevad esitaksid läbilõikeid maleva tegevusest, et sel teel selgitada eduka noorkotkaliku tegevuse pidurdavad tegureid ja otsida abinõusid nende kõrvaldamiseks.

Kui 1930. aasta septembrikuu lõpu-päevil maleva neljaliikmeline juhtkond esimeste tegevustähistepüstitamiseks kokku tuli, siis seati maleva organisatsiooni kujundamisel eesmärgiks noorkotkaste üksuste ellukutsumine vähemalt iga kuueklassilise algkooli juurde, kuna loo-

di nägemine, vaid peatakiatusena kerkis esile ka noorkotkaliku tegevuse organiseerimisel juhtide puudus. Kuigi üksikud noorte-liikumisele kaasatundjad isikud ei pea oluliseks vastava ettevalmistusega juhtide puudumist, lootes sellest üle saada mõnepäevaste kursustega, osutub selline arusaamine noorte juhi isikust täiesti vildakaks. Kogemused kõnelevad teist keelt. Kursustel omandatud teadmised on küll vajalikud, kuid selle lühikese ajaga, mis kursustel ollakse, ei suudeta omandada ometi kõiki edukaks tegevuse-

seks vajalikke teadmeid.

See nõuab pikemat aega. Nõuab järjekindlat tööd ja armastust. Puudub viimane, on töö hingetu ja tulemusteta.

Ja isegi nüüd, kus esimene teetähis peaaegu saavutatud, kuna Tartumaal asuvast 90 kuueklassilisest algkoolist on noorte kotkaste üksused ellu kutsunud 81 algkooli ja üksusi töötab ka vähemate algkoolide juures, tundub, et kulub veel hulk aega, enne kui võrsuvad tõelise noorkotkakeali läbiteinud juhid ja kui kõiki malevasse kuuluvaid üksusi oma töötulemustelt võib nimetada noorkotkaste üksusteks.

Heites pilku maleva arvulise koosseisu kujunemisele algpäevist peale, näeme, et liikmete arvus algab tunduv tõus 1935. a. kevadkuudel, mis kestnud kuni käesoleva aasta alguseni. Suurenemise põhjus näib peituvat Haridus- ja sotsiaalministri 11. märtsi 1935. a. ringkirjas, millega soovitati koolide juures ellu kutsuda noorkotkaste või skautide üksusi.

Pildi maleva arvulisest kasvamisest annab alljärgnev tabel.

Tabel nr. 1.

Registreerimise aeg	Rühmade arv	Pereide arv	Rühma liikmete arv	Pere liikmete arv	Üldarv
15. XI. 1931	46	—	625	—	625
15. XI. 1932	48	5	752	66	818
15. XI. 1933	44	8	626	113	739
15. XI. 1934	45	7	630	124	754
1. IV. 1935	53	14	801	217	1018
1. X. 1935	57	16	872	246	1118
1. I. 1936	79	22	1087	319	1406
1. VI. 1936	84	25	1148	357	1505

Haridus- ja sotsiaalministri nimetatud ringkirja ilmumise momendist arvates on uute üksustena tööd alustanud 25 rühma 267 liikmega ja 9 haukaperet 123 liikmega. 1933. ja 1934. a. tegevuseta oleku tõttu likvideeritud 18 üksusest alustasid uuesti tööd 14 üksust 166 liikmega. Seega liikmete üldine juurdekasv ajavahemikus

1. märtsist 1935. a. kuni 1. juunini 1936. a. 48 üksust 556 liikmega.

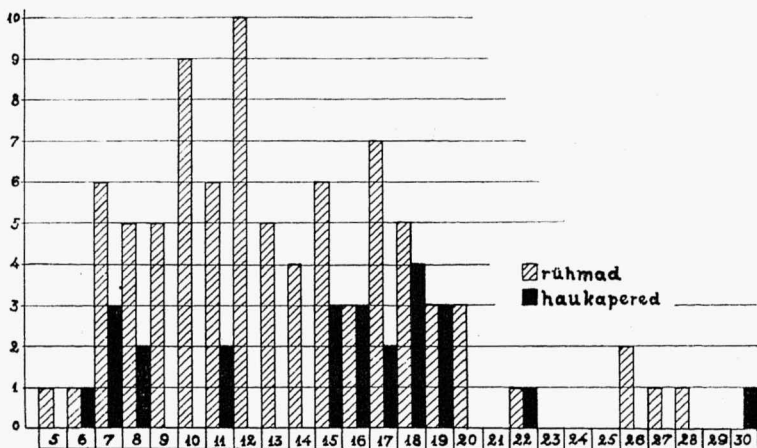
Üksused töötavad eranditult koolide juures. Kuna 15 kooli juures tegutsevad niihästi rühm kui ka haukapere, siis järgneb, et noorkotkaste üksused on ellu kutsunud 94 kooli poolt. Võttes arvesse, et Tartumaal töötab 170 algkooli ja 2 keskkooli ning et Võrumaa algkoolidest kuulub Tartumaa maleva territoriaal-piirkonda 11 algkooli, näeme, et siiani on noorkotkaste üksusi ellu kutsunud 51% koolidest.

Arvestades aga asjaolu, et vähemalt esialgu tuleb noorkotkaste üksus moodustada õpilastest ja kuna 35 Tartumaa koolis poiste arv kõigub 8—14 vahel, siis osutub seal noorkotkaste üksuste ellukutsumine raskeks. Teiselt poolt kuuluvad 9 kooli õpilased naaberkooli juures tegutsevasse üksusesse, mispärast nende koolide juures iseseisva üksuse moodustamise järele tarvidust ei ole. Arvestades eeltoodut, väheneb nende koolide %, millede juures noorkotkaste üksusi ei tööta, 49—25-ni. Kuigi viimaste juures õpilaste arv võimaldaks üksuse organiseerimist, takistab mitmel pool selle sammu astumist kohaste juhtide puudumine, kuna maleva staap ei pea võimalikuks tegevuse loa andmist seal, kus puuduvad eeldused üksuse tegevuse normaalseks arendamiseks.

Kõike eeltoodut arvesse võttes võib öelda, et Tartumaal on noorte kotkaste üksuste organiseerimine enam-vähem lõpetatud. Üksuste arv võib küll tõusta — seda peamiselt haukaperede arvel, kuid sedagi nende koolide juures, kus töötavad praegu ainult rühmad.

Võrreldes üksuste arvuga, ei saa kaugeltki normaalseks lugeda liikmete arvu. Pidades normaalseks 24-liikmelist üksust, peaks maleva liikmete arv olema 2616, on aga 1505, mis annab keskmiselt 14 liikmelised üksused.

Nagu joonisest nr. 2 ilmneb, töötab malevas normaal suurusega üksusi ainult viis. Võttes arvesse, et põhimääruste järele salk võib koosneda kuni 12 liikmest ja

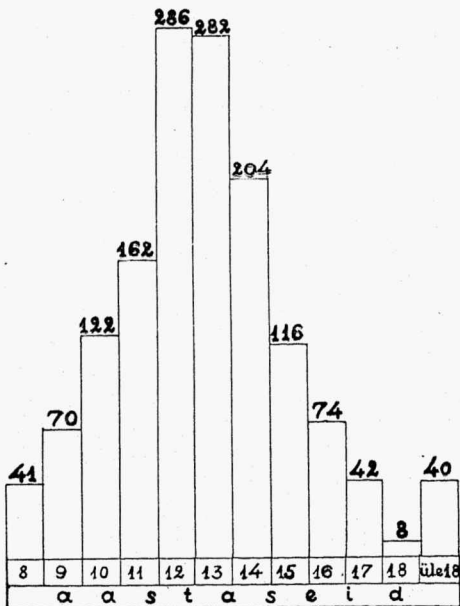
Joonis nr. 2.

Püstrida — üksuste arv; põikrida — liikmete arv üksustes.

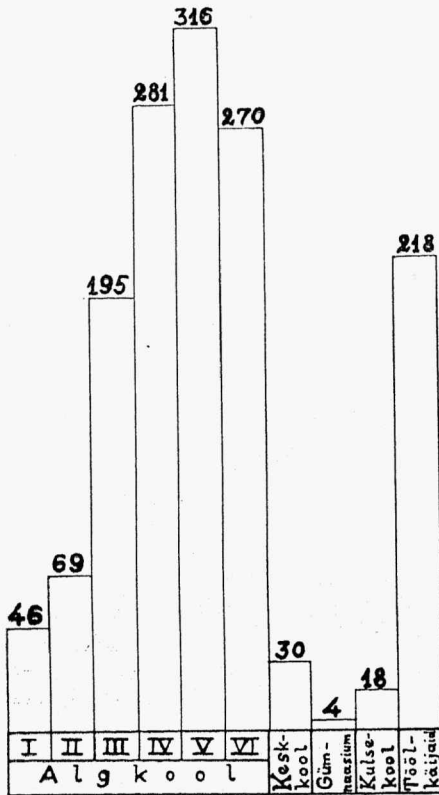
pesa kuni 9 liikmest, siis on salga koosseisulisi rühmi ja pesa koosseisulisi peresid malevas 45%.

Väiksearvuliste üksuste % tundub ebaloomulikult suurena, kuid on tingitud peamiselt sellest, et möödunud tegevusaasta kestel tööd alustanud üksuste organiseerimisel maleva staap ei pidanud soovitavaks üle 10-ne liikmeliste üksuste ellukutsumist, kuna suur-arvulise üksusega töötamine oleks käinud juhul ülejõu ja oleks kaasa toonud pettumusi nii hästi juhile kui ka poistele. Nüüd aga, kus enamik uuesti organiseeritud üksuste juhtidest põhjalikumalt tutvunud noorkotkaliku töömeetodiga ja esimesed rühma liikmed jõudnud pesakotka ning kotkapoja katsejärku, võib alata noorte arvu suurendamine. Esijoones tuleks seda püüda teostada algkoolidest lahkuvate rühmaliikmete arvel. Joonistest nr. 3 ja nr. 4 ilmneb, et maleva liikmete arv nii vanuse kui ka õppeaastate järele pole kaugeltki normaalne. Algekooli lõpetanud noored moodustavad maleva liikmete üldisest arvust ainult 15%. Ometi peaks see % olema vähemalt 40. — Kuid seda asjaolu ei saa süüks panna üksuste juhtidele, vaid see on organisatsiooni struk-

tuuri suurem tühik, mille täitmine ei niiku paigast, olgugi et sellest on kõneldud esimestest tööaastatest peale. Kuid ometi on see põhilisem küsimus, mis üht- või teistviisi peaks lahenduma veel celoleval

Joonis nr. 3.

Joonis nr. 4.

tegevusaastal, vastasel korral kaotab noorkotklus oma suurema eesmärgi.

Liikmete arvu suurendamine on teostatav aga ka algkooli õpilaste arvel. Nagu vastavad statistilised andmed näitavad, on Tartumaa algkoolides õppiiaist noorkotka ealistest poistest koondunud noorkotkaste üksustesse 34% ja noorhaukaealistest poistest 11%. Kuigi kõik vastavaealised poisid pole kõlblikud noorkotkaste üksustesse kuuluma ja paljudel selleks ka huvi puudub, peaks organisatsiooni kuulumise % noorkotka-ealiste poiste juures tõusma siiski 50 või enamgi. See on kindlasti ka teostatav, kui üksused oma tegevuse korraldamisel jõuavad üle algaastatele omasest ebastabiilsusest ja pealiskaudsusest ning oma tööprogrammi

kujundavad selliselt, et see oleks huvipakkuv ka nendele poistele, kes siiani organisatsioonist on kõrvale jäänud.

Eeltoodust järgneb maleva esmajoonelisemaid ja tähtsamaid tegevusülesandeid — üksuste tegevuse intensiivsemaks ja mitmekesisemaks muutmine, et jõuda lähemale noorkotkaliku kasvatus eesmärkidele.

Maleva seniste töötulemuste hinnangul omab esmajärgulise tähtsuse juhtide väljaõppe ala. See on nõrgemaid alasid maleva õpetegevuses. Rühmajuhtidele — vanakotkastele, kotkastele ja osaliselt ka salgapealikutele on juhioskuste peamiseks kooliks olnud laagrid, eriti peastaabi poolt korraldatud õppelaagrid. Maleva staap on korraldanud ka ise laagrid ja kursusi. Kuid viimaseid rohkem tegevuse algaastatel. Mitte tahtmise ja kavade puudus pole tinginud juhtide väljaõppe nõrka korraldamist, vaid peamiseks takistuseks on olnud kursuste korraldamise raskepärusus maa oludes.

Vaatamata sellele, et korrapärasest juhtide väljaõppest kui korrapärasest ei saa juttugi olla, on suur hulk malevasse kuuluvaid noorte juhte oma ülesandeid väga tõsiselt võtnud ja omal algatusel asunud end ette valmistama kõigi juhile vajalikkude teadmete omandamiseks. Järgukatsete sooritamine, mis

Nooremad juhid telgi püstitamist õppimas.

veel aasta tagasi täiesti surnud punktil seisis, on rõõmustaval viisil ikka rohkem ja rohkem poolehoidu võitmas. Malevasse kuuluvatest vanematest juhtidest on sooritanud 17 pesakotka katse, 9 kotkapoja katse ja 2 noorkotka katse. Viis juhti on jõudnud kotkajuhi astmeni, kusjuures kolm nendest valmistuvad magistriväitekirja kaitsmisele. Kuna maleva üldlaager ja peastaabi poolt korraldatud juhtide õppelaager häid võimalusi pakuvad katsete sooritamiseks, siis võib loota suuremaarvulist järgu- ja erikatsete sooritamist.

Kuna kõikide üksuste juhid lähemate aastate jooksul siiski nii kaugele ei jõua, et nad noorkotkalike teadmete kõigisse varasalvedesse tungiksid, siis kerkib mõõdapäasematu vajadusena esiplaanile salga pealikute kursuse või kooli korraldamine. Salgapealikute kooli kaudu soodustame teadliku juhtkonna kasvu ja kindlustame üksuste tegevuse edukust.

Aluseks võttes rühmade ja perede poolt iga kuu kohta esitatud tegevuse aruandeid, võime heita pilku maleva tegevusse sügisperioodist kuni kevadperioodi lõpuni, kuna suveperioodil avaldub tegevus peamiselt laagrite korraldamises.

Nagu tabelist nr. 5 nähtub, on rühma koonduste arv veel liialt suur, millest järeldub, et mõnedes üksustes ei ole siiani

Tartumaa alllaagri staap III. üler. õppe-laagris, Elvas.

Esireas: kj. E. Braun, alllaagrivanem G. Reial, pealik A. Otti.

Teises reas: L. Ehasalu ja A. Freiberg.

teostamist leidnud töötamine salga süsteemi alusel.

Salga koonduste arv peaks selle vastu suurem olema. Üldiselt võib aga siiski konstateerida, et salgasüsteemi rakendamine areneb normaalselt. Mida rohkem suudame tähelepanu omistada salgapealikute väljaõppele, seda enam leiab kasutamist salgasüsteem.

Mis koonduste korraldamisel enamiku üksuste juures suurema puudusena silma paistab, on lubamatult pikk koonduse aeg. Silmitsedes tegevuse aruandeid nähtub, et 2 ja 3 tundi kestnud koondused esinevad päris sageli ja isegi 4 tundi ja enam kestnud koondused pole tundmatud. Aprillikuus on 417 koonduse pidamiseks kulunud 726 tundi ehk täpselt üks

Tabel nr. 5.

Kuud	K o o n d u s e d							
	Rühma		Salga		Pere		Kokku	
	arv	osavõtj.	arv	osavõtj.	arv	osavõtj.	koond.	osavõtj.
Oktoober	93	1194	103	836	62	758	258	2788
November	150	1721	165	1237	80	971	395	3929
Detsember	102	1221	167	1432	61	703	330	3356
Jaauuar	98	1189	195	1582	79	881	372	3652
Veebruar	122	1460	202	1732	74	904	398	4096
Märts	121	1469	211	1769	98	1021	430	4259
Aprill	139	1669	189	1392	89	1046	417	4107
Mai	127*	1572*	153*	1213*	91*	1032*	371	3817
	952	11495	1385	11193	634	7316	2971	30004

* Andmed umbkaudsed.

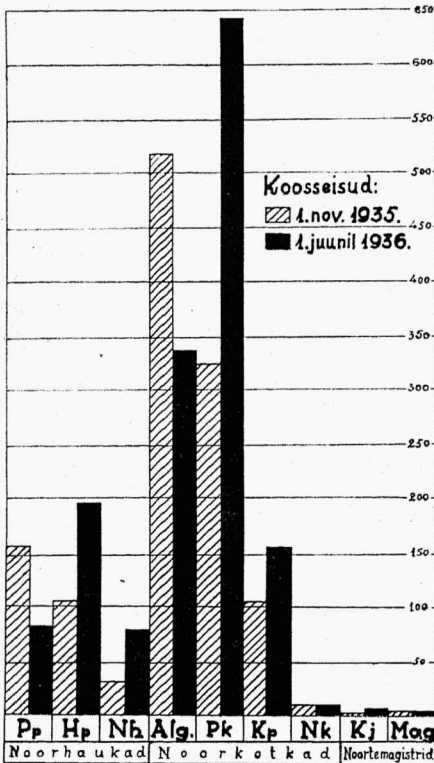
kuu, mis annab koonduse keskmiseks kestuse ajaks 1,7 tundi. On ju tõsi, et maaoludes poiste kokkusaamine koonduseks pole kerge, kuid täiesti ekslik on ka koonduse venitamine.

Et näha, kes koondusi juhivad, laseme kõnelda jälle arvudel. Aprillikuus koonduste korraldamiseks kulunud 726 tunnist tuleb kirjutada vanakotkaste arvele 98 tundi, kotkaste arvele 297 tundi, salgapealikute arvele 113 tundi ja teiste arvele 69 tundi, kuna haukapereide koonduste korraldamiseks kulunud 149 tundi tuleb kirjutada vanahaugaste ja haugaste arvele. Nagu sellest nähtub, tuleb ka vanakotkastel ja vanahaugastel koondusi juhtida, kuna kohapeal puuduvad selleks kohased isikud ja kotkastel tuleb täita ka salgapealikute ülesandeid

seni, kui võrsuvad võimelised salgapealikud.

Läbilõike järgukatsete sooritamiseks annab joonis nr. 6. Ebaloomulikult suureks on tegevusaasta lõpuks jäänud algajate arv, olgugi et rühma kuulumise aja poolest oleksid kõik algajad võinud sooritada pesakotka katse. Kuid olukord on võrreldes eelmiste aastatega siiski märgatavalt paranenud. Mis aga surnud punktilt ei nihku, see on noorkotkajärku kuuluvate noorte arv. Juba 4 aastat on see seisnud number kaheksal. Tahaks loota, et aasta pärast ei ole see enam kaheksa, vaid vähemalt 48.

Erikatsete sooritamine on edenenuk hoogsalt. Siin tuleb aga enam rõhku panna erikatsetele, mis otseselt seotud noorkotkalike tegutsemise aladega, eriti aga nendele, mis kohustuslikud sooritada noorkotka katsejärku pääsemiseks.

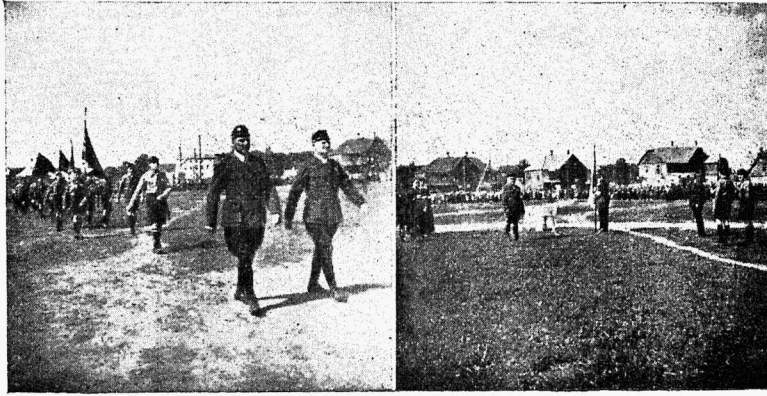
Joonis nr. 6.

Malevas sooritatud erikatsed 1. juunini 1936. a.

Esimese abi andja	102
Tuletõrjuja	19
Päästja	1
Loomasõber	2
Kokk	58
Laagrikorraldaja	9
Pioneer	39
Signalist	74
Põllumees	64
Piimaasjanduse tundja	5
Aednik	6
Mesinik	7
Metsnik	37
Kodune abimees	102
Nokitseja	4
Puusepp	19
Müürsepp	3
Sepp	2
Rätsepp	2
Kingsepp	2
Lukusepp	2
Klaasija	7
Kõitja	101
Šoffer	2
Elektrimontöör	11
Telefonist	2
Raadioamatöör	2
Fotograaf	1
Sportlane	6
Laskur	4
Vibutaja	1
Ujuja	4

Vasakul: maleva saabub paraadiväljale. Ees maleva abivanemad A. Kepp ja G. Reial.

Paremal: peavanem kindral J. Laidoner kõnelemas lipu annetamisel.

Lipu annetamine Tartumaa malevale, Elvas, 16. juunil 1935. a.

Rattur	7
Rändur	6
Käsitsivõitleja	1
Kalamees	1
Loodusteadlane	20
Taimeteadlane	2
Maamõõtja	1
Teejuht	38
Kunstnik	6
Muusikamees	14
Näitleja	14
Tõlk	3
Ajaloolane	47
Korjaja	9
Kodumaa tundja	74
Seaduse tundja	1
Pühakirja tundja	1
Erikatseid sooritatud kokku	950

K. L. Tartumaa maleva pealik kol. P. Asmus lööb naela lipu vardasse. Seisavad vasakult paremale: maavalitsuse esimees O. Pärlin ja noortemaleva pealik H. Treial.

Nagu eespool nägime, alustasid Hari-duse- ja Sotsiaalministeeriumi ringkirja tagajärjel tegevust 34 uut ja 14 endist üksust. Kui nii, siis võib vastsete üksuste organismis leida teataval määral sunduslikkuse idusid ja sel puhul pole huvituseta jälgida uute rühmade töötulemusi. Nagu maikuu tegevusearuannetest selgub, on uuesti tööd alustanud 25 rühma 267 liikmest pesakotka katse sooritanud 176 algajat, kuna 123 pesapojast on haukapoja katsejärku jõudnud 76 poissi. Omal ajal likvideeritud ja möödunud aastal uuesti tegevust alustanud 14 rühma 166 liikmest on pesakotka katsejärku jõudnud 115. Kõrvutades neid andmeid kogu maleva kohta sooritatud järgukatsete andmetega, ilmneb, et uuesti organi-

seeritud üksuste töötulemused katsete sooritamisel pole sugugi halvemad aastaid töötanud üksustest. Pole seepärast ka põhjust arvata, et möödunud aastal ellukutsutud üksustes valitseks väiksem tööind ja et seal tööd tehakse ettekirjutuste surve.

Maleva tegevus pole piirdunud aga üksnes koonduste korraldamisega ja järgu- ning erikatsete sooritamisega, vaid üksuste tegevus on haaranud palju laialdasemaid alasid. Suvisel perioodil korraldatud laagrid ja võistlused ning omaseks saanud mitmesugune ühiskondlik tegevus on maleva ellu toonud mit-

Maleva esimene puhkpillide orkester. Teises reas esimene: orkestri juht O. Tamm.

mekesidust ja värskest. Käesoleva aasta mai- ja juunikuul korraldatud suuremad malevkondlikud ühisettevõtted on tutvustanud noorkotkluse töötulemusi laiemate rahvahulkadele ja on olnud parimaks vahendiks üksuste ühistunde ja sisemise väärtuse tõstmiseks. Kahjuks ei võimalda „Kotka“ veerud kõikide tegevusalade pikemat käsitlust, kuid üldjoontes võib tegevusalade mitmekesisusega rahule jääda.

Ainult kehalise kasvatuse ala arendamine jätab palju soovida. Üleriiklikel spordivõistlustel on maleva pidanud leppima ikka viimaste kohtadega, kuna üksustes on sportlikule tegevusele vähe

rõhku pandud. Suuremat poolehoidu on leidnud ainult suusaspordi harrastamine ja seda tänu kaitseliidu aktiivsele propagandale.

Sportlik tegevus on aga ala, mida ka maanoorte seas peab õhutama, ja soodsam moment on selleks käesolev aasta, mis möödub teatavasti olümpia propaganda tähe all.

Maleva tegevusest läbilõike andmisel ei saa mööduda ka majanduslikest küsimustest. Teiste noorte organisatsioonide poolt on tihti kadestatud noorkotkaid nende aineliste võimaluste poolest ja on mõista antud, et selliste summadega, miliseid saavad noorukotkad riigi eelarve korras kaitseliidu kaudu, võiksid nemadki palju korda saata. Ei saa eitada, et kaitseliidu kaudu saadav riiklik toetus ei oleks soodustanud noorkotkaste organisatsiooni arenemist, kuid et see ka üldisele noorsooliikumisele kasuks on tulnud, siis pole põhjust kellelgi kadestust tunda. See summa, mille kaitseliit kulutanud oma noorteorganisatsiooni organiseerimiseks ja tegevuse korraldamiseks, ei ole mitte mahavisatud raha, vaid selle toetuse abil on võidud kanda noorkotkaliku liikumise idud ka kõige kaugematesse kodumaa nurkadesse ja see toetus on võimaldanud tõusta teiste noorsoo-organisatsioonide kõrvale uuel

Tabel nr. 7.

Kellelt toetust saadud	Tulud eelarve-aastate järele						
	1930/31.a.	1931/32.a.	1932/33.a.	1933/34.a.	1934/35.a.	1935/36.a.	1936/37.a. eelarve
Peastaabilt .	217.18	650.90	542.86	401.49	422.40	1134.11	1340.—
Tartu asutustelt . .	—	—	45.—	70.—	410.—	700.—	—
Sõprade seltsilt . .	—	—	—	—	—	240.—	650.—
Kaitseliidu malevalt .	—	—	—	—	400.—	100.—	757.—*
Oma ettevõtteist .	—	—	—	—	45.48	40.88	100.—
Kokku	217.18	650.90	587.86	471.40	1277.88	2214.99	2847.—

* Kaitseliidu ja naiskodukaitsega korraldatud ühisest asjade loteriist.

kaaslasel, kelle üheks ülesandeks on sõbralikus koostöös vaimus teiste noorteorganisatsioonidega varustada viimaste ridasid distsiplineeritud ja ühiskondlikult arenenud noortega.

Kuna Tartumaa maleva organisatsioon on suuremaid, siis on ka peastaabilt saadud toetus võrreldes teiste malevatega suurem. Kuid peastaabist saadud summade abil pole maleva kaugeltki suutnud kõige hädavajalisemaid nõudeid rahuldada, vaid on olnud sunnitud ka ise pingutusi tegema, et hankida tegutsemiseks vajalikke summasid. Eriti vajalikuks on osutunud see viimastel aastatel, kus maleva liikmete arv järjekindlalt tõusnud. Pildi maleva tuludest annab tabel nr. 7.

Nagu tabelist nr. 7 nähtub, on kahel viimasel aastal maleva ise summasid rohkem hankinud kui saanud peastaabilt. Oma ettevõtete tulu puudub aga pea täielikult, kuna maamaleva seisukohalt pole ettevõtete korraldamiseks mingisuguseid võimalusi. Mille peale saadud summad kulutatud, selgub tabelist nr. 8.

Tabel nr. 8.

Kulude nimetus	1934/35.a. aruanne	1935/36.a. aruanne	1936/37.a. eelarve
1. Teenistustasud	300.—	940.—	1450.—
2. Ametsõidud . . .	145.15	482.42	300.—
3. Toetused . . .	153.33	93.58	100.—
4. Kantselei . . .	133.—	183.51	175.—
5. Majapidamine . .	10.85	10.25	—
6. Vallasvara . . .	48.39	37.60	50.—
7. Kultuurilised kulud	39.28	70.29	150.—
8. Kehaline kasvatus	48.70	3.20	125.—
9. Laagrid ja kursused	137.62	115.68	325.—
10. Õppetarbed ja abinõud	125.65	115.65	100.—
11. Segakulud	95.03	132.68	72.—
	1237.—	2184.86	2847.—

Õpetegevuseks vajalikkude abinõude ja tarvete ning oma toa sisustamiseks

vajalikkude esemete peale on maleval kulunud võrdlemisi suur summa. On muretsetud spordiabinõuseid, kolm telki ja pandud alus erialalisele raamatukogule. Varanduse seisust annab ülevaate tabel nr. 10.

Tabel nr. 9.

Varanduse liigid	Seis 1. aprillil 1935. a.	Suurenenud 1935/36. a. jooksul	Seis 1. aprillil 1936. a.
Inventar	186.20	170.86	357.06
Spordiabinõud . . .	72.95	2.75	75.70
Raamatukogu	49.40	32.60	82.—
Õppeabinõud	259.18	135.—	394.18
Klišeed	46.13	45.40	91.53
Kokku	613.86	386.61	1000.47

Rühmade ja perede, eriti aga malevkondate majanduslik olukord on aga palju halvem olnud. Nende peamiseks sissetulekuallikaks on oma ettevõtetest saadud tulud ja toetused kohalikest asutistelt, kaitseliidu ja naiskodukaitse üksustelt ja viimasel aastal ka Sõprade Seltsi osakondadelt. Kuid suurte pingutustega on siiski tegutsemiseks vajalikud summad hangitud ja muretsetud isegi mitmesuguseid õppeabinõusid. Talvel alanud telkide valmistamise propaaganda andis väga häid tulemusi ja eelolevasse üldlaagrisse tuleb juba 17 rühma oma telkidega. Ka on rühmad endile muretsetud pioneervarustist, nagu labidaid, kirveid ja saage ning osaliselt isegi köögivarustist. Peale selle on 10 rühmal on lipp, 8 rühmal sanitarpaun, 5 rühmal signaalpasun, kuna okariinorkestreid omavad 19 üksust.

Kõike kokku võttes võib rahuldustundega konstateerida, et malevas on tööd tehtud täie tõsidusega. Kuigi esineb veel palju puudusi, on need parema tahtmise juures kõik kõrvaldatavad. Ja kogemused lubavad uskuda, et sellest paremast tahtest maleva juhtkonnas puudust ei tule,

Juhtide kool-laagrist käesoleval suvel.

Noortemagister K. Liping.

On ette nähtud käesoleval suvel kahe kool-laagri teostamine Viljandi järve ääres. Osavõtjad jaotatakse nii, et esimesse laagrisse [(15.) 16.—27. juulini] pääsevad noorteüksuste juhtimisega otsest tegelevad juhid (kotkad, haukad, salgapealikud või need, kes varem olnud juhtideks neil kohtadel). Seejuures nad peavad olema noorkotka katsejärgus või kotkajuhid. Ja aastailt 18—22 vanused. — Võimalik, et siin mõningais nõudeis tuleb väikesi erandeid teha.

Teine kursus (29. VII—8. VIII) võtab vastu vanemaid — mitte katsejärgudes juhte — kotkaid, haukaid, vanakotkaid ja -haukaid, malevkondade ja maleva staabi liikmeid, kes on püsivalt töötanud mingi üksusega ja kes soovivad noorkotkluse sisulise tööga põhjalikumalt tutvuda, sooritada vastavaid katseid ja erikatseid. Selleks on vanemate juhtide katse-sooritamise kord lihtsustatud ja võimalik laagris täies ulatuses läbi teha. (Kotkajuht A. Kepi kavad käesolevas „Kotka“ numbris.) Siinjuures aga teoreetilises osas ja neil aladel, mis laagri töökavas puuduvad, on vajalik ettevalmistamine kodus.

Nii töötavad varsti väga paljud meie juhtkonnast edasi kotkajuhtidena ja siis vastava eritöö valmistamisega omandavad noortemagistri kraadi. M a l e v a d p e a k-

sid seda silmas pidama ja kool-laagrisse määramiseks esitama neid kandidaate, kelledest nad eeldavad lähemas tulevikus kotkajuhte ja noortemagistreid.

Osavõtjaid saavad malevad saata proportsionaalselt oma arvulise suurusega. Kummagis kursuses antakse ruumi 48 juhile, kes jaotatakse 4 salka — igas 12 kursuslast + salgavanem.

Tegevuskavva on haaratud materjale kõigist noorkotkluse põhialadest — teoreetilist ja praktilist. Praktilisist töödest pioneerilal on mitmesuguste ühenduste ja sidemete valmistamine, sillad (ka nõör-), purded, onnid, spleisimine, sõlmimine, telgi siseehitused, köögiehitused jt. laagrilise tähtsusega tööd. Kõik see viiakse läbi õppealana erikavas ja tegeliku laagri ehitustööna. Sidealal lippudega ja helklampidega signaliseerimine. Iga päev on ujumise- ja elupäästeharjutused ning esmasabi sarnasel juhul. Peale nende riviline väljaõpe, võimlemine, mängud, topograafia ja veel mõningad praktilist laadi oskused, mis on paigutatud salga koonduse kavadesse.

Laagri kestel toimub ka ööpäevane õpperännak, mis seotud mängu, luuretegevuse, orienteerumise, jälgimise ja muu sellelaadse tegevusega. Huvitav on see kõik, ja eriti õhtul, kui kuskil tule

ääres igaüks varda otsas enesele küpsetab praadi. Esimene laager langeb ajalt kokku skautide suurlaagriga, seepärast on võimalik, et matka asemel teostatakse sõit Haapsallu (Paralepas on sk. laager).

Kokakunsti saavutamiseks tuleb igal paari päeva kestel olla tegelikuks kokaks kogu salga toilitustamisel, peale selle pidada laagri kokaraamatut salga (laagri) toilitustamise kohta laagri vältel. Sellel alal imestavad paljud oma senini avastamata võimeid, kui toidud teenivad sööjate kiituse (ja keda siis ikka laagris enam kiidetakse kui kokka ja toilitustajat!).

Teoreetilises osas on salga- ja rühma-koondused (näitlikud koondused, millele järgneb arutus), tseremooniad, rühma asjaajamine, suuremate üksuste — maleva ja peastaabi juhtimine ja töö korraldamine, sõprade seltsidest, milline on noorkotka eluline kuju, ajakiri jne. Laagris tekkinud küsimuste lahendamiseks arutlustunnid. Nooremal laagril tuleb läbi teha ka Peastaabi poolt väljakuulutatud käesoleva aasta „Alati-valmis“ võistlus, kuna teises laagris selle asemel on ette nähtud katsete sooritamise võimalused. Kogu tegevusaeg esimesele laagriale on 122, teisele 112 tundi. Öhtuti on lõkketuli või koosviibimine ühises lauas.

Iga kursuslane saab vihik-märkmiku, kuhu kõik loengud tulevad konspekterida ja teha praktiliste tööde skeemid ja joonised. Vastava ala juhi (lektori) poolt kontrollitakse märkmikud ja tehakse kuulamise kohta märkus juurde. Nende vihikute järgi selgub osavõtt töödest ja loengutest, mis on nõutav, et juhtide laagrikursus loetaks lõpetatuks.

Niisuguse laiaulatusliku kava läbiviimine osutub võimalikuks just seetõttu, et kursuslastel on enne kogemused tegelikust tööst, kuna siin toimub vaid viimistlemine ja õige meetodi tabamine — kuidas kõiki neid alasid tegelikkuses rakendada.

Kava on püütud koostada nii, et see

suudaks anda kõigile varemõpitud teadmiste ja oskuste noorkotkluse aladel lõpliku täienduse, mis juhile tegelikus töös tekkivate küsimuste lahendamiseks vajalik. Loomulik, et ükski õppimine ei saa olla nii täielik, kus pole enam kraadigi tarvis edasi nihkuda. Iga koondus, iga õpperännak toob vilunumalegi juhile rea uusi mõtteid ja probleeme päevakorda, mida pole ehk kunagi lahendatud selle juhi kavatsuste kohaselt. Need küsimused ei tohiks kool-laagri lõpetanud juhile teha võitmatuid raskusi, sest tal on põhiteadmised niivõrd kindlad, et nende varal peab jätkuma julgust kombineerida vabalt tegevust küsimuse õigeks lahendamiseks.

Sellisel kujul, kus töö paneb ka juhti mõtlema ja uusi vorme leiutama, jääb noorkotklus värskeks nii juhile enesele kui ka noorele. Hoidku sellest, kui noorkotkalik töö tarduks muutumatuks oma meetodis ja tegevusalade rakendamises! — Siis sureks huvi kõigil neil, kes kord jõudnud tardunud staadiumi saavutusse. Ainult nooruses ja värskuses teostub kasvamine ja arenemine.

See oleks õnnelikem saavutus juhtide koolil, kui ta suudaks anda juhile noorkotkliku töö suunamises tegevuskindluse ja seejuures jätta ka õige arusaamise ja julguse töövõtete omapäraseks lahendamiseks ning leidlikkuseks. Sellisel moel on kindlustatud meie organisatsiooni töö üldine areng. Olen kindel, et siis iga uus aasta annab juhtide kool-laagri kavadesse uusi kogemusi saadud tarkusi ja mõtteid.

„Kotka“ järgmine number ilmub
20. augustil s. a.
 juuli ja augusti kuude
kaksiknumbrina.

EESTI RAHVA AJALUGU

3 köites,

(15 vihku),

umbes 1700 lk.

ja üle 1000 pildi,

neist üle 100 mit-

mevärvilise. Seni

ilmunud 13 vihku

Toimetajad ja
kaastöölised :

dr. J. Vasar,
dr. H. Sepp,
prof. J. Mark,
prof. O. Sild,
prof. J. Uluots,
dr. O. Loorits,
A. Perandi,
mag. G. Ränk,
A. Oinas jt.

*Oma rahva ajaloo tundmine
on iga noore aukohus!*

27 krooni terve teose eest kohemakstavas rahas.

30 krooni järelmaksuga, s. o. kr. 2.— vihust.

Pärast terve teose ilmumist maksab „Eesti rahva ajalugu“:

poolnahk-köites — 39 kr., prantsuse köites — 40 kr. 50 senti,

üleni nahk-köites 43 krooni 50 senti.

POSTI JOOKSEV
ARVE NR. 2055

K.-Ü. „LOODUS“

POSTKAST 66
TEL. NR. 4-35

Noorte tulevik kohustab.

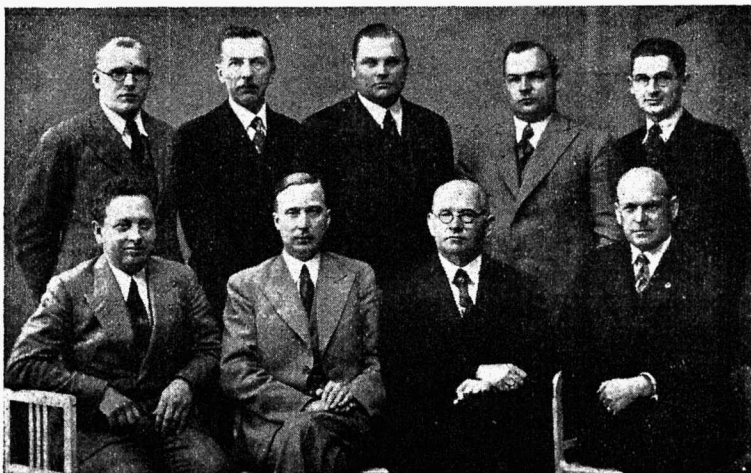
E. Habicht,

Tartumaa N. K. Sõprade seltsi esimees.

Meil kõigil on meeles oma kallid ja armsad lapsepõlve päevad, mil niidul, nurmel ja külatänavail rõõmsalt ja muretult mängisime. Praegu asendades juba oma vanemaid, olles perekonnaisad ja -emad, tunneme meie rõõmu oma laste mängust

maast-madalast rakendama ülesannete täitmisele, mis neisse istutaksid töötahet, korralikku käitumist ja kohusetunnet.

Noorte Kotkaste organisatsioon on suureks paisunud. Noortemalevad sageli ületavad oma esimeste tegevusaastate

Tartumaa N. K. Sõprade seltsi juhatus.

Istuvad vasemalt paremale: J. Looman, E. Habicht (esimees), A. Kurvits ja K. Pahk. Seisavad: noortemaleva pealik H. Treial, A. Kruusberg, R. Mark, J. Konze ja noortemaleva instruktor nmag. V. Hiir.

Pildilt puuduvad: K. L. Tartumaa maleva pealik kol. P. Asmus ja noortemaleva vanem E. Saar.

ja tegevusest; oleme tõsiselt huvitatud nende arenemise võimalustest nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Seepärast meie vanad aitame meeleldi noortele kaasa nende organiseerimisel ja tegevuse juhtimisel. Seejuures paljugi tundub meile lapsikuna ja vaid mänguna, kuna oleme välja kasvanud selle ea kohastest arusaamistest, kuid noored võtavad seda hoopis tõsiselt ja mis veel tähtsam, ka mängki arendab noori.

Noortele tegevuse loomisel on suuri ülesandeid Noorte Kotkaste organisatsioonil. Noorkotkluse kaudu peame noori

koosseisu kahe kuni kolme võrra. Sellise suure poiste hulga juhtimine nõuab aga suurt energiat, pingutusi ja tööd. On tarvis juhtida poiste tööd, kasvatada juhte ja samas hoolitseda ka maleva ainelise seisundi eest. Praegusel ajal, mil malevate liikmete arv järjest suurenemas, tuleb tõsiselt mõelda sellele, kust ja kuidas hankida majanduslikku abi, et noortele võimaldada edukat tegevust.

Sel põhjusel paljude malevate juurde on asutatud Noorte Kotkaste Sõprade seltsid. Nii asutati selline selts ka Tartu-

maa maleva juurde. Lühikese aja jooksul selts on suutnud enda ümber koonnada hulga noorte sõpru ja asutada kümnekond osakonda. Võib seega loota, et Tartumaa maleva ainealine seisund on tulevikuks kindlustatud.

Ent vähe sellest, et üksikute malevate juures töötavad sõprade seltsid, vaid seltsid tuleksid asutada eranditult kõikide malevate juurde ja nagu on välja arendatud üleriiklik Noorte Kotkaste organisatsioon, nii tuleks ka Sõprade seltsidele luua üleriiklik keskus oma keskjuhatusena. Alles sellisel kujul suudaksid Sõprade seltsid teostada oma programmi

suuremaulatuslikumalt ja kavakindlamalt kui praegusel kujul see võimalik.

Luues sellise kindla noorte töö toetajate, sõprade seltside võrgu võimaldame noortemalevatel julgelt ja kindlalt edasi sammuda noorte organiseerimistöös, kasvatades noortes isamaalsust, kohusetunnet ja töötahet, et noored ellu astudes suudaksid olla tüsedad riigikodanikud, kellest kasu meie riigile, rahvale ja tulevastele põlvetele. Seepärast noorte vanemad ja teised huviringkonnad löögu kindlasti kaasa Noorte Kotkaste Sõprade seltsides oma noorte tuleviku pärast.

Noorkotklus ja noorkotkaste sõbrad.

A. Kurvits.

Mõni vahest ehk küsib, kas mitte moeasjad? Eesti rahvas on ju kahtlema ta üliorganiseerunud. 12.000 organisatsioonile lisaks luua veel uusi — see kohustab küsima. Teadlik kodanik ei lähe passiivselt kaasa liikumisega, mille siht ja otstarve temale tume: töö ja kohuste täitmine kannab head vilja, kasvatab ja ülendab tegijat siis, kui ta püsib ülesande juures täie ja sügava veendumusega. Külma või leige meeoleu juures ei edene ükski asi, kasvatus aga mitte iialgi.

Noorkotklus on meie noorsoo individuaalse, sotsiaalse ja riikliku kasvatuses täiuslikumaid vorme, mis nõuab tema juhtidelt ja sõpradelt kasvatuslikke veendumusi, andumust ja ohvreid — majanduslikke ja moraalseid. Noorkotklus nõuab moraalseid ohvreid eeskätt juhtidelt ja majanduslikke ohvreid tema sõpradelt. Ohvreid kantakse või peab kandma ainult hea ja õige asja jaoks.

Noorkotklus on tõesti moodne liikumine, kuid liikumine, mis põhjendatud meieaja kasvatusedusega ja aja nõuetega. Meie organisatsioonide püüded jäävad pinnapealseteks ja lahkpuudelisteks, meie rahva ühiskonnastumise kõik kaju-

neb loiuks siis, kui meie ei täida noori kodanikke selle sotsiaalse ja rahvusriikliku vaimuga, mille taotlemiseks organiseeritakse noorkotklust.

Sotsiaalsus määrab sihi ja annab mõtte individuaalsele kasvatusel: iga kodaniku kasvatame teatud kutse jaoks, teatud ülesannete täitmiseks ühiskonnas, milleks vaja teatud individuaalseid omadusi. Ühiskonnainimest ei saa kasvatada väljaspool ühiskonda. Omaelaliste ja omahuviliste ühiskond on kõige mõjuvamaid kasvatusetegureid noorele. See on kasvatuses postulaat, mille üle pedagoogikas ei vaielda. Sellel postulaadil põhineb noorkotklus.

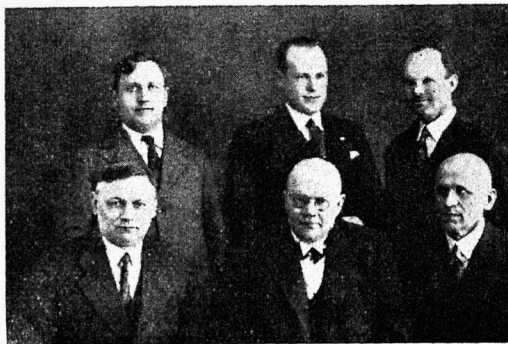
Kasvatus nõuab arusaamist, armastust ja ohvreid, nõuab arusaamist lapse- ja vajadustest.

5-aastane laps ei vaja 15-aastase õigusi, ja 15-aastast noort ei tohi kohelda kui 5-aastast. Selliseid raskeid kasvatusetegureid tehakse 90% laste juures. Noorkotklus tahab neid vigu parandada, püüdes asetada noore kohustusi ja õigusi vastavasse vahekorda. Kes tahab olla teadlik oma õigustest, see peab saama teadlikuks ka oma kohustest; kes nõuab

enesele suuremaid õigusi, see peab võtma enesele ka suuremaid kohustusi; kes mõtleb või toimib teisiti, see pole õige kodanik.

Armastus noorte vastu on looduseeasus. Ainult ebanormaalsed ja kurjategijad ei armasta oma järeltulijaid: seega valmistuvad nad kadumisele sotsiaalse elu näitelavalt.

Armastus äratab vastuarmastust. Meie äratame noortes armastust rahva ja kodumaa vastu, kui ligineme neile armastusega, kui korraldame neile võimalusi enesealgatuseks, isetegevuseks, loomisvõime ja ühiskondliku meele arendamiseks. Noorkotklus tahab soodustada nende sihtide taotlemist kõige kindlamal kujul.

Tartumaa N. K. Sõprade seltsi Võnnu osakonna juhatus.
Istuvad: J. Mägi, A. Ein (esimees), J. Kala. Seisavad: G. Suur, V. Kütt ja A. Soo.

me teostama ja nägema enne enese juures. Siit järgneb, et kasvataja elukutse on kõige sangarlikum, mis ei piirdu ühe ohvri või sangariteoga, vaid on alaline eneseohverdamine, enesejälgimine, eneseanalüüsimine, enesepiiramine. Kes tahab kasvatada teisi, see peab lakkamatult kasvatama iseennast.

Kas enesekasvatus ja noorte kasvatus võib olla moeasi? Kui mitte, siis pole ka noorkotklus moeasi.

Vanem põlv on noorema põlve kasvataja. Kui vanem põlv märkab pahesid noorte juures, siis peab ta otsima nende põhjusi enese juures. Pahed on vanema põlve toodang, mis antakse edasi noorsoole kas pärivuse kaudu või eeskujul abil. Valus tõde! Eetilised tõed on alati kõige kaaluvamad ja kõige valusamad. Aga neil tõdedel põhineb rahva tulevik.

Tunnustades seda, ei või kerkida küsimust noorkotkaste sõprade seltside eluõiguse kohta. Teadliku kodaniku kohus on toetada noorkotkalikku liikumist vähemalt kõige algelisema ohvri — majandusliku toetamise näol. Noorkotkaste sõpradelt praegu muud ei nõuta. Noorsugu on tänulik neile, kes teda mõistab ja toetab tema õilsaid püüdeid kasvada häiks, töökaiks isikuiks ja isamaad armastajaiks kodanikeks.

Tartumaa N. K. Sõprade seltsi Otepää osakonna juhatus.
Istuvad: J. Niklus, V. Jalviste (esimees), J. O. Lauri. Seisavad: F. Huik, ltn. A. Lipping ja pr. S. Neumann.

Õigel teel püsib see rahvas, kes armastab oma noori enam kui iseennast. See nõue täitub, kui vanem põlv on alati ohvri valmis noorsoo kasuks. Ohvril on lunastav mõju. Vanem põlv seisab alati juhtija, kasvataja, andja, ohverdaja vahekorras noorsooga. Kasvatus pole mõeldav ilma ohvrit toomata mitte üksnes materiaalses, vaid ka moraalses mõttes. Neid voorusi, mida tahame näha noortes, pea-

Vanemad juhid ja järgukatsed.

Kotkajuht A. Kepp.

Oli õnnelik sähvatus noorkotkluse rajajate ajudes, et nad noorte juhtidena rakendasid tööle vanemaid tegelasi. Sellega loodi usk uude organisatsiooni ja, mis veelgi olulisem, vanematele anti kindlus, et nende lapsed on kindlates kätes.

Milline tähtsus aga on vanematel juhtidel kui kasvatajatel noorte hulgas, sellest saame õige ettekujutuse, kui vaatleme vanemate juhtidega koos töötavaid poisse ja neid, kes tegutsevad omaette üksinda. Otse silmanähtav oli see vahe, mida võisime tähele panna, külastades juhtivate koolitegelastega paar aastat ta-

olles vanem, olles juht, tuleb paratamatult teada kõiki seda, mida nõutakse juhitavatelt. Noorkotkalikkude tarkuste vajadusest vanematele juhtidele on juba rõhutanud G. Reial, „Kotkas“ nr. 3. Omalt poolt lisaksin veel niipalju, et neid teadmisi on vaja juba sellekski, et poistelt katseid vastu võtta. Ka on palju sellest, mis noortelt nõutakse, meile endile tarvis igapäevases elus.

Juba möödunud-aastases juhtide laagris Verijärvel kerkis üles küsimus, kas ei oleks võimalik vanematele juhtidele

Tartumaa N. K. Sõprade seltsi Roela osak. juhatus. Seisavad: kj. E. Braun, R. Ivask, A. Aun, pr. R. Braun, A. Arold, J. Sirel (esimees) ja A. Jansikene.

gasi poiste laagreid Pärnus, Doberanis ja Reiu. Kui palju eksikäike jääb ära, kui palju ebaproduktiivset jõukulutust, kõike seda, mis toob pettumusi, mis halvab tööindu! Ning kui palju jääb ära igasuguseid asjatuid pisipahandusi, tülikesi, mis nagu sääsed metsas teevad ebamugavaks sõbraliku koosviibimise.

Olge seepärast tervitatud, vanad noorte ridades! Siin suudame noori paremini kasvatada kui kuskil mujal.

Kuid tülles noorte hulka, tuleb ise ka nooreks saada; tuleb kaotada viril või liigselt tähtis ilme, targutused ja alalised õpetused, millised viimaks kammitatena jäävad poistele jalgu. Selle asemel rassi nendega kuni jõuad, olgugi et jooksva on jalus ja 50 aastat turjal. Ei see kedagi naeruvääristat noorte silmas, nagu mõni ehk kardab.

lihtsustada noortelt kotkastelt nõutavate katsete nõudeid. On ju suurem hulk vanemaid juhte õpetajad, neid paljud isegi kesk- ja ülikooliharidusega. Pole seega mõtet neid eksamineerida ainetes, mida nad ise iga päev õpetavad. Edasi on katsete kavades esitatud rida nõudeid, mis näevad ette noorte keha arendamise, noore iseloomu kasvatamise. Tunduks imeilikuna hakata kasvatama veel neid, kes jõudnud juba parajasse meheikka. On seega päris loomulik vanematele juhtidele noorkotkalikkude katsete nõuete lihtsustamine. Mida võiks siis katsetest välja jätta? Arvan, et kõik see, mis liiga lähedalt pole seotud juhi ja poistega.

Nii tuleks N. K. põhimäärustes §202 ülesseatud nõuetest vanematele juhtidele jätta ainult punktid: 3, 4, 5, 10, 11, 12 ja 13.

Tartumaa N. K. Sõprade
seltsi Jõgeva osak. juhatus.
Istuvad: O. Paju, K. Roomet
(esimees), A. Laar ja pr.
M. Hold. Seisavad: J. Tamm,
J. Kurrik ja O. Malm.

§-ist 205: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 14 ja 15.

§-ist 207: 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 16 ja 17.

Otstarbekohasem aga oleks liita kõik kolm katset vanematele juhtidele üheksainsaks noortejuhi katseks, mille sooritamiseks vanem juht peab oskama:

- 1) nk. seadused, kombed, pühaliku töötuse ning selle andmise korra;
- 2) nk. tervituse, märgid ja lipud ning liputseremooniad;
- 3) peavanema, peastaabiülema, oma maleva ja malevkonna vanema ning pealiku, Kaitseliidu ülema, maleva ning malevkonna pealiku ja naiskodukaitse esinaise nimed, samuti tunneb neid näo järgi;
- 4) tunneb kõiki teisi noorteühinguid Eestis ja nende sihte; teab, miks on ta just noorkotkas;
- 5) oskab anda esimest abi erikatse ulatuses;

6) tunneb signaliseerimist erikatse ulatuses, leppe- ja teemärke;

7) tunneb pioneertöid erikatse ulatuses;

8) tunneb kokakunsti erikatse ulatuses;

9) oskab laagrit korraldada erikatse nõuete kohaselt;

10) tunneb elementaarset topograafiat ja oskab joonestada krokii $\frac{1}{2}$ km raadiusega. Oskab leida teed kompassi abil. Määrata ilmakaari kella, loodusmärkide ja kaardi abil;

11) oskab mõõta geomeetriselt pikkust, kõrgust, laiust ning pindalu; määrata umbkaudu aega, kiirust, raskust; silma järgi kõrgust ja kaugust kuni 1200 m, kusjuures viga ei tohi ületada 25%-ti;

12) tunneb praktiliselt luuramiskunsti maastikus; tunneb loomade jälgi;

13) Suudab ujuda 50 m;

Vestlus.

Nüüd ma olen juba suurem poiss ja naeran, kui meele tuleb see lugu tolle pontoonsillaga.

Sinna on mõni aasta tagasi. Selle aja kestel olen pikkuses sirgunud ja arus kasvanud. Aga tol ajal olin mõlemas kaunis tillukene ja sellest üksinda ei aidanud, et tahtmine oli kõva ning soovid kõige paremad.

Olin kuulnud, et üle jõgede ehitatakse pontoonsildu. Mis sild on, seda teadsin muidugi, aga mis vigurivärk see „pontoon“ peaks olema, seda ei võtnud pea kuidagi kinni.

Kui oleksin olnud juba tol korral noor-

Pontoonsild.

kotkas, siis oleksin muidugi teadnud. Aga olin siis paljas „sigade kuningas“ ja meie metsakurus tol ajal noorkotkaid veel polnud. Nii et pidin omast peast pontoonide pihta midagi välja mõtlema ja — mõtlesingi.

Tulin kindlale otsusele, et pontoon pole muud midagi kui vundament. Pontoonsild on siis — vundamendiga sild. Ja hakkasin kohe eneselegi säärast ehitama.

Meil käis läbi karjamaa kitsuke oja-kraav. Suurele inimesele paras ülehüppamiseks, minusugusele aga paljajalu läbisulistamiseks. Üle selle kraavi hak-

- 14) tunneb dšiu-dšitsu tähtsamaid võt- teid;
- 15) tunneb 5 isamaalaulu ja 5 marsi- laulu;
- 16) oskab korraldada sise- ja välis- mänge ja mitmesuguseid kimmi- mänge;
- 17) oskab seada kokku võimlemisharju- tuse grupile.
- 18) tunneb kergejõustiku tähtsamaid reegleid ja oskab korraldada pois- tealalisi võistlusi;
- 19) tunneb elementaarset riviõppust ja noorkotka sammu;
- 20) Tunneb kodumaa ajalugu ja maa- teadust vähemalt algkooli kava ulatuses, Eesti Vabariigi põhisea- dust ja kodumaa loodust (puud, metsloomad, linnud ja kalad).
Märkus: Neil vanemal juhtidel, kes tegutsevad elukutseliselt mingil ülalnimetatud alal, pole tarvis vas- tavaid katsepunkte sooritada.
- 21) teab kaitseliidu ja naiskodukaitse ülesanded ja sihid.

Võimlemise- ja sporditarbeid

suurimas valikus soovitab

Jul. Kivastik

Tartus, Rütli 8. Telefon 602

kasingi oma vundamendiga vigurivärki ehitama.

Kui on vundament, mõtlesin, siis peab olema nii, et sild seisab iseenesest vee peal, s. t. sillapalgid ei tohi olla kaldas kinni. Muidu poleks olnud ju vundamen- dil mingisugust mõtet. See oli väga tar- gasti mõeldud ja nii tegingi.

Ladusin kraavi põhja ilmatu laadungi kive ja kividele — parajad roikad. Roi- kad olid seatud nii, et otsad olid küll tihkjalt vastu kallast, aga siiski mitte kal- das kinni. Ja olin ise piiritult rõõmus — ka meie karjamaal on nüüd niisugune peenike asi, pontoonsild.

Ühel pühapäeval luusis meie karja- maal ringi terve hulk preilnaid ja här- rasid. Jäid minu silla ette seisma ja küsisid:

„Kas sild kannab ka?“

Misuke rumal küsimus, mõtlesin, pon- toonsild ja nüüd äkki ei kannal! Vastasin:

„Siit lase või autoga.“

Eks siis peenikesed preilnad hakanud ees minema. Aga niipea, kui jõudsid ke- set silda, hakkasid roikad veerema, vee- resid kolinal kraavi ja preilnad karmah! takka järele.

Ah sa mu meie, kus oli siis kiljata- mist ja kisamist! Kraav oli kauniste ki- porine ja preilnatel lumivalged siidisee- likud. Üks poiss lendas kah jalgapidi sisse ja teine otse nägupidi vastu veesoga.

No siis oli alles tegemist, enne kui mi- nema said. Aga minu meel oli nukker — niisuke tore sild ja näe, siukese tembu mängis... *

Nüüd olen juba tükk aega noorkot- kas, laagris käinud ja sildu ehitanud iga- suguseid. Nüüd ainult naeran oma uhket „pontooni“. Ja on rõõmus tunne, et olen jälle varsti laagri kauni elu keskel, Elva ilusa järve kaldal ja võib olla, et seekord ehitam päris õige pontooni. Et linnaprei- lid ei saaks enam porisuplust..

Kotkas Juku Jürimaa.

Sirvides tegevusraamatuid...

...Käre pakane paukus õues, kuid toas oli soe ja mugav. Õhetavate nägudega ja punastest ninadega kuid siiski rõõmus ilme näol, tulid „öökullid“ kokku. Asusime siis kõik ümber küdeva ahju ja salgapealik näitas meile sõlmede saladusi: kuidas teha ruttu seasõrga, liuglevat aasa, siis kalamehe sõlme — mis palju vaidlusi tõi ja surmasõlme. Koonduse kavas oli veel näitlik pühaliku tötuse andmine, noorkotkaste tervitused j. m. Salga kavatsuste hulka kuulus salga kodu muretsemine. Pandi ette, et öökullid elutsevad pööningul ja miks ei võiks minna vaatama koolimaja pööningule, ehk leidub seal ruumi salga kodu sisseseadmiseks. Mõeldud-tehtud ja hanereas sammuti mööda treppi pööningule. Meid võttis seal vastu käre külm, kuid sellest hoolimata vaadati pööningul ringi ja saadigi paras paik. Et külm hakkas, mindi jälle ruttu alla. Pööningule pesa ehitamine pidi jääma kevadeks, siis kui tulevad soojad ilmad.....

... Endel tegutses Noorte Kotkaste peresetema asutamisestpeale, tegutsedes kaasa kõigil „tõusu ja mõõna“ aegadel. Kõikjal võitis ta poolehoidu oma lõbusa tujuga ja häätahtlikkusega. Ta pidas tötust olles „Alati valmis!“. Salgapealikuks valiti ta juba aasta tagasi, kui loodi salk. Maleva staap oli pannud tähele poisid virkust ja arvas ta hoolsuspaela vääriliseks. Sügisel oleks ta ka noorkotka katse sooritanud.

Sõprade ringis jääb püsima mälestus varalähkunud päiksepaistelise hingega sõbrast.....

... „Mis sa länikuga teed?“ küsisid poisid. „Lähem koka erikatset andma,“ vastasin mina ja läksin. Mõned olid juba seal kui sinna sain. Igaüks meist oli midagi kaasa toonud. Saabus siis viimaks „ülemus“ ja käsutas meid kööki. Olime ikka päris hirmul. Ka polnud kõike tarvisminevat kraami. Saatsin siis poisse

mune tooma, ise aga käisin suhkrut ja rasva toomas. Jaotati kätte, et sina Endel teed koogid, Ants teeb kohvi, Värdis teeb sousti ja keedab kartulid ja Kaarel teeb klimbisupi. Tegime siis kohe tule alla ja hakkas taigna tegemine. Eks mina pannud soola sõrmega, aga öeldi kohe, et sõrmega ei tohtivat. Ants laskis sel ajal juba kohvi üle — sai kohe miinuspunkti. Hakkas siis koogiküpsetamine. Esimesed ei tulnud küll just päris head, aga süüa ikka kõlbasiid küll. Järgmised olid juba paremad. Sai siis viimaks kõik valmis ja katsime lauakomisjonile. Pakkusime korrast suppi, sousti, kooke ja kohvi. Sõid ja kiitsid. Olid vist neilgi kõhud tühjad. Hiljem hakkasime ka ise sööma. Kutsusime Uku ka alla, et tule söö ja olgu sul ka üks hea päev. Sõime ja kiitsime. Peale söömist seadsime korra majja, kuid põranda pidime ka ära pesema. Ega siis muud midagi kui võtsime kätte ja varsti oligi põrand puhas. Kuna aeg oli hiline, siis kadusime kohe kodu poole...

... Kevadehõng sillerdab juba õhus. Mets omab sinkjat udu. Kevadekuulutajad — kuldnokk ja lõoke on juba siia jõudmas.

Meie peame koondust. Olme kõik koos. Istume ümber laua ja arutame tähtsaid asju. Koostame nimelt järgmise kuu tegevuskava.

Vanakotkas tähendab, et kuldnokad tulevad varsti siia ja nendele on tarvis teha puure. Kaks poissi võtavad selle ülesande omale.

Vahepeal harjutame rivi. Marsime saalis ja laulame „Kevademarssi“. Laul ja rivi läheb hästi.

Salgapealik loeb „Maleva Teatajast“, et kevadel tuleb maleva näitus ja sinna pidavat iga rühm töid saatma. Poisid mõtleivad, et mida teha. Lubavad teha telgi ja silla mudelid, puulõigete ja sõlmede kogusid. Kavatakse käsiraama-

*Eestlaste kangelaslikku heitlust —
vabadussõda kirjeldavad romaanid:*

Richard Roht: **Esimene armastus.** Romaan vabadussõjast ja lähemast minevikust. P. Aren'i kaas. Hind kr. 4.25.

See on vabatahtliku Paul Hindo romaan vabadussõja tagapõhjal. Romaani esimeses jaos on tegevus tihedasti seotud vabadussõja sündmustega, kusjuures nendest sündmustest antakse iseloomustav ülevaade.

August Gailit: **Isade maa.** Romaan vabadussõjast. J. Vahtra kaas. Hind kr. 5.75.

Selles romaanis autor käsitleb eestlaste sangarlikku võitlust enamlastega. Vabadussõda selle algusest kuni landesväärini. Autor laskub siin tõeliste lahingstseenide kirjeldamisele ja esitab need ootamatu tabavuse ning selgusega.

O.ü. „Noor-Eesti“ kirjastus
Tartus, Gustav-Adolfi 8, tel. 2-66.

SAMA HÄSTI

KUI VÄLISMAA TRÜKIKOJAD VALMISTAB
TEILE IGASUGUST TRÜKITÖÖD
VÖRDLEMISI MÕÕDUKATE HINDADEGA

OSAHING

K. MATTIESENI TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 * TELEFON 4-80

tutest veelgi asju vaadata, milliseid võiks valmistada.

Nüüd kõhitakse hääled puhtaks ja alustatakse lauluga. Küll kõlab see vägevasti. Poisid satuvad vaimustusse ja laul võtab enam hoogu. Kordame kõik laulud läbi. Siis lõpetame koonduse ja läheme koju....

...Kui kaitseliitlased on väljas ega siis noorkotkadki maha ei jää. Prii küüdi saime autobusel ja samuti ka tagasi. Tähendab jalavaeva meil mujal ei olnud suuremat kui peoplatsil, kus meid pandi piletimeestele appi.

Päeval lõime kange võistluse kohaliku käsipalli klubiga ja võitsime hiilgavalt. Auhinnaks saime meie sõbralt, K. L. malev-konna pealikult, suure tahvli šokolaadi „President“.

Päeval meil muud kavas ei olnud, aga õhtul, noh „lõkkenumbrid“ olid meie päralt. Tegime seal rahvale tublisti nalja. Esmalt tulime sealt lasketiiru majast kõik ilusasti kahekaupa rivis ja laulsime mis hirmus. Tegime seal „habemeajamist“, laulsime Endli juhatusel, mina pidasin väikese kõne propagandaks või nii... „Noorkotkluse selgituseks“. Kõne oli mõeldud noorkotka katses vastava nõude täitmiseks. Siis veel ettekandeid okariinidel ja meie kava oligi läbi ning marssisime lauluga minema. Pakkisime asjad kokku ja koju! Jälle üks paljudest lõkkeõhtutest möödunud. See lõkkeõhtu oli käesoleval suvel esimene...

Tartumaa kodutütred võistlesid.

Äsja lõppes Kodutütarde Tartumaa ringkonnas korraldatud rühmadevaheline võistlus. Võistlusest võisid osa võtta kõikide rühmade täisõiguslikud kodutütred, alates IV järgust kuni 18 eluaastani.

Võistlused möödusid kõikjal suure eluvuse ja huviga. Oldi vaimustatud oma teadmiste ja oskuste kaalumises ja võrdlemises. Eriti huvitavaks kujunesid võistlused kartulikooremises ja enesemõõdete tundmises. Tulid ju kartulid kiiresti ja korralikult koorida, sest ega vahekohus andnud armu ei silmadele ega paksudele koortele. Samuti mõõta tuli õieti, olgu asi milline tahes või pikkus kui suur. Samm, jalg ja vaks pidi kõiki hädast välja aitama, sest vahekohtunikkude mõõdurihm ja silm oli siingi kontrollijaks. Ja kui tuli puudu sammust ja vaksast, siis võeti appi sõrmede laius, küünarnukk ning isegi pea ümbermõõt, et täita oma ülesanne.

Mõtlemist, meelespidamist ning kiiret meeldetuletamist katsuti seaduste tundmisega. Oli ju nõudeks kirjutada 10 min. jooksul enne võistlusi vahekohtu poolt kindlaksmääratud 3 vanema ja 3 noorema kodutütre seadust, ning üks olnud siingi oluline õigesti kirjutamine.

Nii need võistlused möödusid. Tublimateks tüdrukuteks osutusid Kammeri kodutütred, kes tulid võistlusel esimesele kohale. Teise koha saavutasid Rahinge ja kolmanda Aru kodutütred.

Kuid ärgu jäägu see võistlusõhin ainult esikoha saavutamise õhinaks ning ärgu saagu ta millalgi auahnuse eoks, vaid olgu ta edasiviijaks ning tiivustajaks tõsisele tööle.

Väljaandja: N. K. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-lt. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetuse-talitus: Tartus, Promenadi 2, tuba 16, tel. 9-60.

Tellimishind: aastas Kr. 1.20, 6 k. — Kr. 0.70, 3 k. — Kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti. Ajakiri ilmub 12 korda aastas.

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

VÕTAB VASTU JÄRGMISI
K I N N I T U S I:
 TULE-, MURDVARGUSE-, VEO-, VÄÄRTSAADETE-,
 KASKO- (LAEVAKEREDE) JA KLAASIKINNITUSI.

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad
Kr. 960.000.—

Seltsi asutamisest peale on kahjude eest väljamaksetud üle
Kr. 4.700.000.—

Soliidne edasikinnitus! Kahjud likvideeritakse viivitamata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12.
 Kõnetraat 426-66. Telegrammi-aadress: „POLARIS“
 Osakond asub Tartus, Suur Turg 11. Kõnetr. 6-75.
 Esindajad kõigis linnades ja maakohtades.

Sõjaväe Majandusühisus

Tartu osakond
 Tartus, Kүүni 3, tel. 11-16

Alatilaos

noorkotkastele
 päälikute täpid, organi-
 satsiooni märgid, vööd
 ja noorkotkalik kirjandus.

Soovitan rikkalikus valikus
 meesterahva **ülrikonna-** ja
palituriideid jne., naisterahva
suve kleidiriideid imeilusas
 mustrites jne.

Laos valmis mantlid, palitud,
 ülirikonnad, vihmakuuved jne.

Tellimised täidetakse omas töö-
 kojas I järgu juurelõikajate juhat.
 ja parimate meistrite poolt.

Hinnad odavad — rikkalik valik.

Karl Abeli

riide- ja valmisriiete suuräri
 Tartus, Kaubahoov 34/35. Tel. 8-819.

Meie vorstivabriku saadused
on maitsvaks suupalaks
igale noorkotkale matkal
ja laagris!

Ühisus „Lõuna-Eesti Eksporttööstajad“

T A R T U S

Telefonid: Juhataja: 11-64, kodune
keskjaam: 11-24 ja 11-28

PÕLLUMAJANDUSE PANK

Asukoht: TARTUS, SUURTURG 9, omas majas.

Juhatuse telef. 10-65 üld 50.

//

VÕTAB RAHA HOIULE, makstes ajakohast protsenti.

ANNAB LAENUSID mitmesugustel kindlustustel.

TOIMETAB KÕIKI PANGA OPERATSIOONE.

//

AVATUD 9—2.

Panga juures Eesti Omavalitsuste ja Ühistegeliste
Asutiste Kindlustuselts „OMA“ agentuur.

M. JÄNESIE SUURÄRI

Tartus, Kaubahoov 9—10—11—12,
kõnetraat 5-91,

Soovitab suures valikus

noorkotkaste ja skautide

vormi-, pluusi-, püksi- ja ratsapüksi-
riideid, kaelaräfi-, kandi-, ja voodri-
riideid.

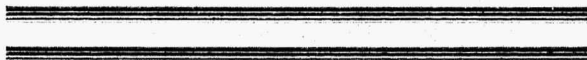
Peale selle veekindlaid presendi-, telgi- ja ranitsa-
riideid, samuti ka kõiki teisi

riidekaupu

kõige odavamate hindadega!

A./S. TARTU IPANK

SOOVITAME NOORTELE SUVISEKS MEELELAHUTU-
SEKS OMAST RIKKALIKUST LAOST PARIMAIK

jalggrattaid

Huskvarna, N. S. U.,
Brennabor, Herkules,
Bauer j. n. e.

mootorrattaid

N. S. U.
D. K. W.
A. J. S.
Velocette

Foto

amatöörtööde
valmistamine

ilmutamine

kopeerimine ja

suurendamine

Foto aparate kõige pisematest kuni kõige
moodsamateni

K/m. Vennad Prüüs

Tartus, Kaubahoov 20/21.